

edukator

Nr 1[III/2011]

Niepełnosprawność nie wyklucza

Wywiad
z Sylwią Marek
ambasadorką
Edukatora
str. 9

Szkolenia
zawodowe
ze smakiem
str. 4

Przecieramy
szlaki
str. 12

Skąd wziął się pomysł na Edukatora?

Tekst: Barbara Górka

W Bielskim Stowarzyszeniu Artystycznym „Teatr Grodzki” realizujemy od lat działania na rzecz aktywizacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych. Organizujemy dla nich i z nimi m.in. warsztaty twórcze, poradnictwo zawodowe, konsultacje psychologiczne i prawne, rehabilitację, wsparcie asystentów. Naszym celem jest ułatwienie integracji niepełnosprawnych ze społeczeństwem, uzyskania jak największej aktywności osobistej.

Kiedy usłyszeliśmy od niepełnosprawnych klientów, że chcieliby na większą skalę niż dotychczas podwyższać swoje kwalifikacje, naturalną reakcją stało się przygotowanie nowego projektu. W jego ramach łączymy informowanie osób niepełnosprawnych o ofercie kształcenia ustawicznego w województwie śląskim ze wsparciem metodycznym kadr placówek edukacyjnych w zakresie efektywnego kształcenia słuchaczy z niepełnosprawnością.

Projekt Edukator – promocja kształcenia ustawicznego osób niepełnosprawnych realizowany jest od 1 kwietnia 2011 r. do 31 marca 2013 r. i obejmuje swoimi działaniami całe województwo śląskie.

Cel główny i cele szczegółowe:

- podniesienie poziomu uczestnictwa w kształceniu ustawicznym niepełnosprawnych odbiorców kampanii informacyjnej,
- podniesienie poziomu i jakości wiedzy dorosłych osób niepełnosprawnych oraz ich rodzin na temat możliwości podejmowania edukacji ustawicznej w województwie oraz na temat dostępnych ułatwień w dostępie do edukacji
- podniesienie poziomu i jakości wiedzy pracowników placówek kształcenia ustawicznego w zakresie potrzeb osób niepełnosprawnych chcących rozwijać kwalifikacje zawodowe.

Główne działania:

- publikacja kwartalnika i poradnika z zakresu kształcenia ustawicznego osób niepełnosprawnych,
- prowadzenie portalu internetowego www.naukabezbarier.pl,
- wywiady radiowe i artykuły prasowe, film promocyjny,
- sesja plakatowa w największych śląskich miastach.

Realizacja projektu jest współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego (PO Kapitał Ludzki, Działanie 9.3).

Patroni medialni:

Dziennik Zachodni,

**DZIENNIK
ZACHODNI**

Radio Katowice

**POLSKIE RADIO
KATOWICE**

Patronat honorowy:

Gemini Park w Bielsku-Białej

GEMINI PARK
BIELSKO-BIALA

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚĆ

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Proste słowo: EDUKACJA

Tekst: Barbara Górka
koordynatorka
projektu Edukator

Dla większości z nas to kolejny, ważny etap w życiu. Środek realizacji celów i planów życiowych. Dostępny na wyciągnięcie ręki, w bezliku ogłoszeń o szkoleniach i kursach. Świat otwarty dla każdego. Czy na pewno?

Asia rozpoczyna właśnie kolejny kurs językowy nie mając pewności, czy z powodu długotrwałej choroby psychicznej uda się jej go skończyć. Dominik rezygnuje z poszukiwań odpowiedniego szkolenia, po tym kiedy kolejne drzwi stają się dla niego niedostępne. Dosłownie... Wózek nie wjedzie po kilkunastu stopniach.

Trywialne powody, ale poważne problemy naszych znajomych, sąsiadów, kolegów. Te i wiele innych, autentycznych ludzkich historii zainspirowały nas do przyjrzenia się możliwościom kształcenia ustawicznego dorosłych osób niepełnosprawnych. Przeszkodom w rozwoju ich zainteresowań czy kwalifikacji i długiej drodze od podjęcia decyzji o doskonaleniu do znalezienia odpowiedniego miejsca dla siebie. Ale też dobrym praktykom, które obserwujemy w swoim otoczeniu.

Chcielibyśmy, aby niepełnosprawni absolwenci szkół widzieli przed sobą perspektywę dalszego kształcenia bez obaw o pozostanie przez wiele lat w jednym miejscu. Przeglądając swój życiorys dostrzegam, że nie byłabym tą osobą, którą jestem, gdyby nie możliwości wyboru różnorodnych szkoleń i kursów. Mam do nich dostęp praktycznie w każdej chwili.

Nasi niepełnosprawni klienci i koledzy oczekują również takich możliwości. Wyboru własnej ścieżki edukacji. Dzisiaj, tu i teraz. Projekt EDUKATOR ma przybliżyć świat edukacji i świat osób niepełnosprawnych.

Wydawca:

Bielskie Stowarzyszenie Artystyczne
„Teatr Grodzki”
www.teatrgrodzki.pl

„Edukator – promocja kształcenia ustawicznego osób niepełnosprawnych”

ul. Stefanii Sempołowskiej 13, 43-300 Bielsko-Biała

telefon/faks: 033 496 52 19

e-mail: edukator@naukabezbarier.pl

www.naukabezbarier.pl

Koordinatorka projektu: Barbara Górka

PR Menager: Agnieszka Ściera, agnieszka@mediani.pl

Redaktor Naczelny: Michał Bagrowski

Zastępcy redaktora naczelnego: Agnieszka Ginko-Humphries, Piotr Kostuchowski

Zespół redakcyjny: Agnieszka Ginko-Humphries, Piotr Kostuchowski, Krzysztof Tusiewicz, Katarzyna Szymik, Dawid Zieliński

Grafika i skład: Mediani, Anita Szymańska

Druk:

Zakład Aktywności Zawodowej

Zakład Intrologatorsko-Drukarski BSA „Teatr Grodzki”

e-mail: dtp@poligrafia.bielsko.pl, www.poligrafia.bielsko.pl

Wydawnictwo bezpłatne, nie do sprzedaży.

Copyright © BSA „Teatr Grodzki”. Przedruki po uzyskaniu zgody Wydawcy.

Listy: e-mail: edukator@naukabezbarier.pl

Redakcja nie zwraca tekstów niezamówionych.

Zdjęcie na okładce i str. 9: Anita Szymańska

SPIS TREŚCI

2	O projekcie
3	Proste słowo: EDUKACJA
4	Szkolenia zawodowe ze smakiem
6	Sytuacja w Polsce
7	Fundacion INTRAS
9	Niepełnosprawność nie wyklucza
10	Galeria
12	Przecieramy szlaki
14	Człowiek – praca – choroba
18	Edukacja włączająca czyli Inclusive Education
18	Widzialni niewidzialni
19	Fotoreportaż

DOBRE PRAKTYKI

edukator

SZKOLENIA ZAWODOWE ZE SMAKIEM

Tekst: Agnieszka Ginko-Humphries
Zdjęcia: Krzysztof Tusiewicz
oraz Fundacion Intrass

Do Valladolid pojechałam na spotkanie partnerskie inaugurujące projekt SUVOT (ang. Spicing Up VOcational Training – Szkolenia zawodowe ze smakiem), który

został napisany przez Fundację INTRAS. Udało im się uzyskać dofinansowanie od Komisji Europejskiej w ramach programu Leonardo da Vinci na trzyletnią międzynarodową inicjatywę na rzecz osób chorujących psychicznie. Reprezentowałam Bielskie Stowarzyszenie Artystyczne „Teatr Grodzki”, które bierze w nim udział razem z niemiecką organizacją CJD i słoweńską OZARA.

Projekt SUVOT narodził się z potrzeby przezwyciężenia uprzedzeń związanych z chorobą psychiczną, które utrudniają cierpiącym na nią osobom wejście na rynek pracy. Ta właśnie grupa jest najbardziej dyskryminowana – odsetek osób bezrobotnych w Europie jest od 3 do 5 razy wyższy wśród osób chorujących psychicznie w porównaniu z innymi grupami społecznymi (dane Światowej Organizacji Zdrowia).

– Wiele osób boi się zatrudniać osoby mające problemy ze zdrowiem psychicznym, mylnie uważając, że są niebezpieczne umysłowo, a nawet niebezpieczne – podkreśla poruszona **Laura Martínez Domínguez** z Fundacji INTRAS.

Takie krzywdzące stereotypy są niestety obecne w europejskich mediach, które często straszą „wariatami”. W rzeczywistości, ostre stany choroby psychicznej można szybko opanować poprzez systematyczne przyjmowanie leków i wizyty kontrolne u specjalisty. Możliwy jest całkowity powrót do aktywnego życia społecznego i zawodowego.

W projekcie SUVOT cztery instytucje ze Słowenii, Polski, Niemiec i Hiszpanii połączyły siły, aby stworzyć model szkoleń gastronomicznych dla osób chorych psychicznie poprzez uczenie się przez doświadczenie. Powstają podręczniki dla trenerów i uczestników szkoleń w czterech językach. Program szkoleń kucharskich rozpisany na 250 godzin, zostanie dostosowany do potrzeb

osób niepełnosprawnych, zwłaszcza chorych psychicznie, z zaburzeniami zachowania i z trudnościami w nauce. Wiedza z zakresu gastronomii będzie przekazywana w sposób praktyczny – poprzez poznawanie konkretnych przepisów kulinarnych z czterech krajów, ułożonych według stopnia trudności. Program kursu zostanie przygotowany w formie podręcznika przez niemiecką organizację doskonalenia zawodowego CJD, która rocznie szkoli 150 tysięcy młodych ludzi obarczonych różnymi rodzajami niepełnosprawności.

Innowacyjnym aspektem projektu jest trening umiejętności społecznych, który zostanie opracowany przez Bielskie Stowarzyszenie Artystyczne „Teatr Grodzki”. Stowarzyszenie zostało poproszone o opracowanie rocznego programu szkoleń umiejętności społecznych w formie podręcznika. Ma być on skierowany do trenerów i nauczycieli prowadzących szkolenia zawodowe dla osób potrzebujących wsparcia. Zawierać

będzie instruktażowy opis sposobu przeprowadzenia 100 godzin ćwiczeń teatralnych i socjodramatycznych, gier i zabaw rozwijających umiejętności psychospołeczne. Podręcznik napisany zostanie zrozumiałym, przyjaznym dla czytelnika językiem, jak wszystkie książki „Teatru Grodzkiego”.

Program Grandior pochłania.

Autorka artykułu ogląda programy komputerowe Fundacji INTRAS, a obok praca wre. Produkty wykonane przez osoby chore psychicznie sprzedawane są do hiszpańskich sklepów.

Sytuacja w Polsce

Działanie poprzez sztukę

W Europie pracuje co druga osoba niepełnosprawna. W Polsce od kilku lat odsetek zatrudnienia niepełnosprawnych to niezmiennie kilkanaście procent. Niedostatek zajęć aktywizujących powoduje, że często niepełnosprawni żyją osamotnieniu i poczuciu braku społecznej akceptacji. Społeczeństwo polskie systematycznie się starzeje, dotykają nas również coraz częściej tzw. choroby cywilizacyjne – depresja, nerwica, a liczba osób niepełnosprawnych sukcesywnie wzrasta: w roku 2007 wydano ok. 64 tys. orzeczeń o niepełnosprawności, w 2009 już ponad 74 tys.

Zapotrzebowanie na działania z zakresu integracji społecznej jest w Polsce tak duże, że instytucje zarządzające Europejskim Funduszem Społecznym nałożyły na polskich projektodawców obowiązek zapewniania tzw. szkoleń miękkich przy aktywizacji zawodowej grup zagrożonych wykluczeniem. Brakuje jednak narzędzi szkoleniowych z zakresu integracji społecznej. Skutkiem

niedostatku działań z zakresu aktywizacji społecznej jest narastające rozwarstwienie społeczne i marginalizacja środowisk defaworyzowanych. Wiele osób niepełnosprawnych, w tym chorych psychicznie, nie jest w stanie samodzielnie przejść przez doskonalenie zawodowe bez dodatkowego wsparcia – szkoleń psychospołecznych.

Bielskie Stowarzyszenie Artystyczne „Teatr Grodzki” od 1999 roku prowadzi działania z zakresu aktywizacji grup defaworyzowanych poprzez sztukę. Praca nad spektaklami dodaje niepełnosprawnym uczestnikom chęci do działania w życiu codziennym, wzmacnia ich poczucie wartości i dodaje pewności siebie. Rozwija także ich umiejętności społeczne z zakresu pracy zespołowej, rozwiązywania konfliktów, komunikacji. – Tu, na zajęciach coś się dzieje, jest coś ciekawego w życiu – mówi Maciek, uczestnik zajęć Stowarzyszenia od kilku lat. – Poprzez teatr inni widzą, co jesteśmy w stanie osiągnąć – dodaje Marlena. ♿

Fundacion INTRAS

Dobre praktyki

Program Grandior pochłania.

Tekst: Agnieszka Ginko-Humphries

Zdjęcia: Krzysztof Tusiewicz

Jesteśmy w Valladolid, na północy Hiszpanii, dwie godziny od Madrytu. Przy komputerach w sali szkoleniowej siedzi kilka skupionych osób. Uśmiechają się do nas, ale kontynuują swoją pracę – ćwiczenia kognitywne. Korzystają z programu Grandior stworzonego przez hiszpańską Fundację INTRAS z myślą o wsparciu dla osób z zaburzeniami psychicznymi, schizofrenią, niepełnosprawnością intelektualną, porażeniem mózgowym, zanikiem pamięci.

Wygląda to tak: na ekranie pojawiają się obrazki słoni i parasola. Trzeba połączyć takie same elementy. Kiedy wybieramy słonia, pojawia się komunikat „dobra odpowiedź”, odczytywany również głosowo. Gdy dołączymy do nich parasol, zostajemy poinformowani o błędnej odpowiedzi, ale również o tym, dlaczego parasol jest niepasującym elementem. Obsypany nagrodami Grandior jest prosty w obsłudze, przydatny dla dużej liczby

użytkowników i umożliwia realizację programu rehabilitacji kognitywnej bez interwencji specjalisty. Rozwija pamięć, uwagę, percepcję, umiejętność liczenia i inne funkcje poznawcze. Powstał w specjalistycznych ośrodkach Fundacji INTRAS w Valladolid, gdzie prowadzi się badania neuropsychologiczne. Fundacja sprzedaje go do rozmaitych placówek w Hiszpanii i innych krajach, a otrzymane środki przeznacza na wsparcie chorych psychicznie.

Fundacja INTRAS prowadzi całodobowe i dzienne placówki rehabilitacyjne, hostele i mieszkania, ośrodki edukacyjne i badawcze, a także zakłady pracy chronionej.

– *Zapewniamy wsparcie osobom chorym psychicznie od momentu wyjścia ze szpitala do podjęcia pracy* – mówi **Laura Martinez Dominguez**, koordynatorka projektów Fundacji. *Przeprowadzamy przez cały proces rehabilitacji i wprowadzamy na rynek pracy, najpierw chronionej, później na otwarty. Z placówek całodobowych przechodzą do warsztatów terapii i naszych szkół doskonalenia zawodo-*

Marzenie każdego Kopciuszka...

Uczestnicy zajęć edukacyjnych i zawodowych tworzą przedmioty cieszące się powodzeniem. Nie ma to jak hiszpańska moda!

wego lub zakładów aktywności zawodowej.

Zwiedzamy kilka placówek prowadzonych przez INTRAS. Kształcą się tu osoby chorujące psychicznie lub z niepełnosprawnością intelektualną. Do wyboru są kursy ogrodnicze, hotelarskie, krawieckie.

– Czy uczestnicy zajęć rzeczywiście podejmują pracę po ukończeniu szkoleń? – pytam Laure.

– Tak, wiele osób przechodzi na otwarty rynek pracy. Współpracujemy m.in. z hotelami, które zatrudniają naszych podopiecznych. Niektórzy podejmują pracę w naszych placówkach – jako pokojowi, personel stołówki, ogrodnicy – wylicza nasza hiszpańska przewodniczka po placówkach INTRAS.

Zastanawiam się, ile polskich placówek kształcenia ustawicznego oferuje pracę swoim niepełnosprawnym kursantom po zdobyciu przez nich kwalifikacji... Takie modelowe rozwiązanie mogłoby pomóc nie tylko osobom potrzebującym wsparcia, ale i placówkom kształcenia ustawicznego w stworzeniu wizerunku instytucji przyjaznej niepełnosprawnym.

Chętnie pokazalibyśmy na łamach Edukatora polskie przykłady dobrych praktyk!

Z Fundacją INTRAS można skontaktować się, przesyłając wiadomość na adres: projd@intras.es, lub odwiedzając stronę www.intras.es

Na pożegnanie

Po trzech pracowitych dniach spotkania w Valladolid nasza wizyta w Fundacji INTRAS dobiegła końca. Omówiliśmy plany działania w projekcie na całe trzy lata. Na pożegnanie podopieczni Fundacji ugotowali nam tradycyjny hiszpański obiad – cietrzewicę z kapustą i pieczeń wołową. Po posiłku obejrzelśmy ich kuchnię – to tutaj odbędzie się roczny kurs gastronomiczny prowadzony w ramach projektu. Gotowane będą potrawy hiszpańskie, niemieckie, słoweńskie i polskie. Na pożegnanie otrzymaliśmy przepis na hiszpański omlet – tortillę, który znajdzie się w programie szkoleniowym realizowanym w trzech krajach.

Przepis na tortillę

Jest to jedna z najpopularniejszych przystawek (tapas) w całej Hiszpanii i ulubiona potrawa na hiszpańskie pikniki. Można ją spożywać na zimno lub na ciepło. Ziemniaki i cebule są krojone i smażone w oleju (najlepiej na oliwie z oliwek), w umiarkowanej temperaturze, żeby się usmażyły, ale także ugotowały. Po odsączeniu miesza się je z surowymi roztrzepanymi jajkami i powoli smaży na patelni. Tortillę smaży się najpierw na jednej stronie, a następnie na drugiej. Można również dodać warzywa, najczęściej czerwoną i zieloną paprykę. Smacznego! 🍴

Niepełnosprawność nie wyklucza

Wywiad z Sylwią Marek – ambasadorką Edukatora

Jesteś młodą, energiczną i bardzo pogodną osobą. Nie przypominasz osób niepełnosprawnych, które widzimy w mediach. Co Cię nakręca?

Zawsze byłam osobą aktywną. Uprawiałam sport, jeździłam na wycieczki, lubiłam zdobywać wiedzę, pracować. Nie wyobrażam sobie innego życia. Choroba i niepełnosprawność ogranicza, ale nie eliminuje z aktywnego życia. Interesuje mnie wszystko to, co się dzieje wokół, na świecie. W firmie, w której obecnie pracuję panuje bardzo przyjazna atmosfera.

Absolutnie nikt nie daje mi odczuć, że jestem osobą niepełnosprawną. Mam swój zakres obowiązków, z którego muszę się wywiązać – jestem traktowana jak każdy pracownik i jestem z tego faktu bardzo zadowolona.

Kiedy dowiedziałaś się o swojej chorobie i na czym ona właściwie polega?

Moja chorobę zdiagnozowano 7 lat temu, mimo że objawy miałam już w wieku 20 lat. Akromegalia to rzadka choroba, którą wywołuje gruczolak przysadki mózgowej.

Jak zareagowali Twoi przyjaciele i rodzina, gdy dowiedzieli się o chorobie?

Trudno mi powiedzieć, ale chyba zdziwieniem. Nie wszyscy znajomi wiedzą o mojej chorobie, a Ci którzy wiedzą, nie pamiętają o niej, bo znają mój aktywny styl życia. Leczenie trwa do tej pory i trwać będzie nadal. Ale zmiany, które wywołała choroba są nieodwracalne. Niestety skomplikowało mi to życie i przekreśliło wiele planów. Na pewno w jakimś stopniu zmienił się mój charakter, myślę że choroba każdego zmienia. Nie zadaję sobie jednak pytania: dlaczego ja? Bo równie dobrze mogłabym zapytać: dlaczego ktoś inny?

Czy współpraca z „Teatrem Grodzkim” pomogła Ci w rozwinięciu skrzydeł?

Tak, bardzo. Spotkałam się tu z dużą życzliwością.

Półroczny staż na stanowisku grafika komputerowego podniósł moje kwalifikacje, a dzięki zaangażowaniu w projekcie Wybieram Wolontariat poznałam wiele ciekawych osób, których pasją są działania na rzecz ludzi i środowiska. Takie programy są bardzo potrzebne. Uświadamianie, iż osoby niepełnosprawne mogą być dobrymi pracownikami, jeśli tylko da się im szansę, działa na korzyść obu stron. A możliwość podjęcia pracy i nadanie sensu życia zmotywuje osoby niepełnosprawne do podno-

szenia kwalifikacji.

Czy sądzisz, że osobom niepełnosprawnym w Polsce jest trudno znaleźć pracę?

Tak. Zdecydowana większość firm jest nieprzystosowana do przyjęcia osób niepełnosprawnych. Poza tym odnoszę wrażenie, że pracodawcy boją się współpracy z niepełnosprawnymi. Nie rozumiem dlaczego, przecież niepełnosprawny nie znaczy gorszy, spotkałam się z wieloma sprawnymi, a bardzo niesolidnymi pracownikami.

Zostałaś ambasadorką Edukatora, co chciałabyś przekazać innym osobom niepełnosprawnym?

Nie poddawajcie się, bo niepełnosprawność ogranicza, ale nie wyklucza z życia społecznego! Niepełnosprawna osoba jest w pełni wartościowa i może mieć równie ciekawe życie, co człowiek sprawny.

Ambasadorka projektu Edukator

Sylwia Marek mieszka w Bielsku-Białej, jest absolwentką policealnego technikum informatycznego. Ukończyła także m.in. kurs języka angielskiego TELC, kurs obsługi komputera z wykorzystaniem technik multimedialnych, kurs księgowości i kadr a także szkolenia z zakresu zarządzania projektami kulturalnymi i pozyskiwania funduszy na działalność organizacji pozarządowych. Pracuje w Hutchinson Poland jako operatorka komputerowej bazy danych. Od 20. roku życia cierpi na rzadką chorobę Akromegalię.

Galeria

Zdjęcia powstały podczas zajęć w pracowni fotografii Warsztatu Terapii Zajęciowej „Jesteś Potrzebny!” Bielskiego Stowarzyszenia Artystycznego „Teatr Grodzki”.

Warsztat Terapii Zajęciowej „Jesteś potrzebny!” rozpoczął działalność 10 grudnia 2004 r. Jego celem jest rehabilitacja społeczna i zawodowa, zmierzająca do ogólnego rozwoju każdego uczestnika, poprawy jego sprawności psychofizycznej, zaradności osobistej oraz przystosowania do możliwie niezależnego i samodzielnego życia w środowisku społecznym.

Fotografie: Łukasz Błoński

Fotografie: Grażyna Spodzieja

Przecieramy szlaki

Rozmowa z Katarzyną Kohut – dyrektorką oddziału TEB Edukacja Szkoły Policealne dla Dorosłych w Bielsku-Białej.

W szkołach TEB Edukacja w Bielsku-Białej pracuje kilkudziesięciu nauczycieli. Uczęszczają tu również słuchacze niepełnosprawni. Jakiego rodzaju wsparcie ułatwiłoby wam pracę z uczniami niepełnosprawnymi?

Nigdy nie było dla nas problemem przyjmowanie do szkoły osób niepełnosprawnych. Niestety budynek szkoły, nad czym ubolewam, nie jest dostosowany do osób z niepełnosprawnością ruchową. Ponadto brakuje nam opracowań metodycznych pomocnych w pracy ze słuchaczami niepełnosprawnymi.

Słuchacze po zakończeniu kształcenia zdają egzamin z przygotowania zawodowego. Pomimo tego, że podstawa programowa przewiduje kształcenie osób niepełnosprawnych (np. w zawodzie technik masażysta istnieje możliwość kształcenia osób niedowidzących), to nie ma instrukcji jak osoba niepełnosprawna ma zdawać egzamin, który musi napisać tak jak pozostali słuchacze. Gdyby ktoś oceniał praktyczne umiejętności osoby niepełnosprawnej do wykonywania zawodu, nie byłoby problemu, ale egzamin praktyczny odbywa się w formie pisemnej. Można powiedzieć, że jesteśmy wtedy zdani na siebie, przecieramy szlaki. Nie istnieją instrukcje, poradniki, które instruowałyby jak kształcić i jak przeprowadzić egzaminy.

Są wytyczne formalne, nie ma praktycznych informacji, jak te wytyczne wdrożyć.

Nie ma informacji praktycznych, ani wskazówek pomagających pracować z uczniem niepełnosprawnym, ani takich, które dotyczą egzaminu zawodowego. Nauczyciel może jedynie wykorzystać własne doświadczenie w pracy z niepełnosprawnym uczniem.

Wasza szkoła mieści się w zabytkowym budynku, a więc każda zmiana remontowa wiąże się z poważnymi kosztami.

Takie zmiany jak zainstalowanie windy, poszerzenie drzwi do klas, itp. remonty są bardzo drogie. O ograniczeniu środków wiemy wszyscy. Zatem jeżeli osoba poruszająca się na wózku jest w miarę mobilna, to możemy ją przyjąć do szkoły. Odwiedzając szkołę, sama

decyduje, czy będzie mogła swobodnie się w niej poruszać.

Pomimo wszystkich trudności jesteście otwarci na przyjęcie i szkolenie osób niepełnosprawnych. Potwierdzają to Wasi – jak sami podkreślają, przyjaźnie przyjmowani – niepełnosprawni słuchacze. Niestety, nie zawsze odpowiadały im proponowane kierunki nauki. Nauka okazywała się niemożliwa ze względu na rodzaj niepełnosprawności lub brak specjalistycznego sprzętu niezbędnego do nauki.

W podstawach programowych są określone wymagania, jakim słuchacz musi sprostać, aby mógł kształcić się i wykonywać wybrany zawód. Brak nam wykazu jaki zawód możemy zaproponować osobie z konkretną niepełnosprawnością. Gdy zgłasza się do nas taka osoba, to sprawdzamy podstawę programową, sprawdzamy czy w ogóle możemy ją przyjąć. Często niepełnosprawni przychodzą do szkoły policealnej nie po to, by w przyszłości pracować zawodowo w danym kierunku, chcą mieć kontakt z innymi ludźmi, chcą zwiększyć poczucie własnej wartości. Wtedy jasno informujemy, że być może trudno będzie znaleźć pracę w zawodzie. Ale nie odrzucamy nikogo.

To lekarz orzeka o przydatności do zawodu osoby niepełnosprawnej.

Właśnie, o tym decyduje lekarz medycyny pracy. Dla nas takie oświadczenie to podstawowy dokument, aby zapobiec sytuacji, w której nasz słuchacz będzie rozczarowany. Został przyjęty do szkoły, zdobył u nas odpowiednie kwalifikacje, ale nie może podjąć pracy w zawodzie. To bardzo deprymujące.

Placówki kształcenia ustawicznego nie są w pełni przygotowane na przyjęcie uczniów niepełnosprawnych, nauczyciele nie mają specjalistycznego przygotowania. Z drugiej strony, osoby niepełnosprawne nie zawsze chcą mówić o swoich potrzebach, wtedy nie mamy możliwości udzielenia zindywidualizowanej pomocy. Przepisy nie wskazują w jaki sposób realizować proces kształcenia dorosłego obciążonego niepełnosprawnością. Powinien być opracowany sposób, metodologia

foto arch. Katarzyny Kohut

przekazywania wiedzy. W tej chwili nauczyciel sam musi wypracować sposób przekazywania rzetelnej wiedzy dostosowanej do możliwości ucznia. Oczywiście w ramach swoich możliwości, bo musi zrealizować podstawę programową i nauczać całą powierzoną mu grupę słuchaczy.

Praca z liczną grupą ogranicza możliwości zastosowania nauczania indywidualizowanego.

W pewnych przypadkach powinno się realizować plan nauczania indywidualnego, dostosowanego do potrzeb osoby niepełnosprawnej. W ramach możliwości technicznych i organizacyjnych szkoła powinna organizować dla osób niepełnosprawnych dodatkowe konsultacje, które umożliwiłyby zrealizowanie podstawy programowej w większym zakresie godzin. Nasi nauczyciele zajęcia takie prowadzili z osobami, które słabiej radziły sobie z opanowaniem materiału.

Widzimy potrzeby uczniów, w miarę możliwości staramy się im pomagać.

Być może przydatny byłby poradnik poruszający te kwestie.

Myślę, że jeżeli takie poradniki będą wydawane to mogą odegrać bardzo dużą rolę. W przypadku uczniów niepełnosprawnych poruszamy się bez pełnej wiedzy. Nie ma wytycznych, regulaminów, poradników jak pracować z dorosłymi niepełnosprawnymi. Nie pomaga to w stosowaniu indywidualnego podejścia. Prawdopodobnie w 2012 roku zmieni się cały system szkolnictwa zawodowego. W większości przypadków będą to teraz kursy kwalifikacyjne. Jeżeli chcemy być elastyczni w kształceniu, to musimy także uwzględniać czynnik podmiotowy. Dostosowywać nauczanie do potrzeb, możliwości i zapotrzebowania uczniów, także tych z niepełnosprawnością.

Mam pytanie o e-learning – czy w nauce zawodu taka metoda jest pomocna? Jak wygląda możliwość jej wykorzystania w pracy z niepełnosprawnymi?

Kurs e-learningowy jest przygotowany dla całej grupy, jest to jednorazowa praca, którą później można dość szybko zmodyfikować.

Nauczyciel koordynator, który ma kontakt z uczniami, odpowiada na maile, sprawdza zadania, odsyła wiadomości. Nauczyciel raz przygotowuje program danego przedmiotu, zamieszcza materiały, potem może je w jakimś stopniu modyfikować.

Niestety, tylko niewielki procent całego materiału może być realizowany w formie kursu e-learningowego, reszta musi być realizowana tradycyjnie, stacjonarnie. Przedmioty zawodowe powinny być nauczane w warunkach rzeczywistych. Nie można nauczyć się np. farmacji

poprzez e-learning. Sposób jest dobry, ale dla wiedzy teoretycznej, a nie zajęć praktycznych.

E-learning jest szansą dla osób, którym z różnych powodów trudno dotrzeć osobiście do szkoły. Niestety ograniczenia formalne hamują rozwój tej metody. E-learning stosowany byłby częściej i efektywniej gdyby to dyrektor szkoły mógł zdecydować, który przedmiot i w jakim zakresie ma być realizowany tą metodą.

W szkołach wyższych wprowadzono stanowiska pełnomocników ds. osób niepełnosprawnych. Czy w placówkach kształcenia ustawicznego takie osoby również powinny się pojawić?

Myślę, że tak, choć każdy zawód, w którym kształcimy jest na tyle specyficzny, że to nie mogłaby być jedna osoba. Po prostu w każdym zawodzie są inne realia zawodowe. To musiałyby być nauczyciele kształcenia zawodowego, którzy wiedzę zawodową rozszerzyliby o problematykę kształcenia osób niepełnosprawnych. Ważną rzeczą jest wiedza o ograniczeniach możliwości wykonywania pewnych zawodów przy określonych rodzajach niepełnosprawności. Uczciwie jest o tym uprzedzić ucznia i powiedzieć, że tego zawodu nie będzie mógł wykonywać.

Wtedy od początku słuchacz będzie wiedział, że kształcenie, które podejmuje to bardziej rozwijanie pasji niż zdobywanie nowego zawodu. My staramy się porozmawiać z taką osobą, urealnić jego zamierzenia. Wskazujemy, że jednak nie będzie mogła wykonywać tego zawodu, bo takie a nie inne wymogi zapisano w podstawach programowych. A w momencie zdobycia zawodu lekarz nie wystawi takiego samego zaświadczenia, które wcześniej wydał zezwalając na podjęcie kształcenia – nie pozwoli na podjęcie pracy w tym zawodzie. Takie szczere postawienie tematu powoduje, że obie strony wiedzą na co się decydują.

Dziękuję za rozmowę.

Rozmawiała: Barbara Górka

TEB Edukacja

szkoły policealne

Szkoły TEB Edukacja to ogólnopolska sieć szkół policealnych, która od 17 lat kształci swoich słuchaczy, również w oddziale w Bielsku-Białej.

TEB kształci m.in. w zawodach kosmetycznych i informatycznych, w ofercie są również zawody medyczne. Cieszą się one dużą popularnością ze względu na bardzo dobre perspektywy pracy.

Człowiek – praca – choroba

Tekst: Piotr Kostuchowski

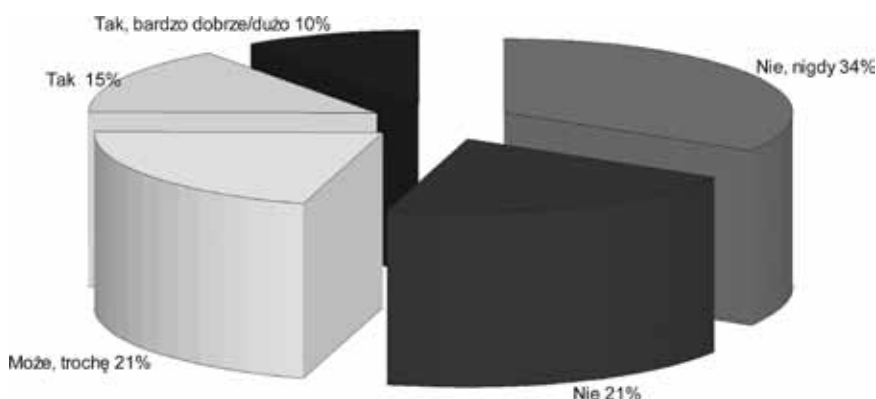
Warunkiem skutecznego działania jest wiedza. W przypadku zajmowania się sprawami ludzi niepełnosprawnych jest to tym bardziej ważne, że podejmują je i prowadzą w większości ludzie zdrowi. Nie posiadają własnych doświadczeń kłopotów osób niepełnosprawnych żyjących w świecie zbudowanym przede wszystkim dla osób pełnosprawnych. Wśród najważniejszych informacji są dane o potrzebach osób niepełnosprawnych, a także o kierunkach,

w których powinny zmierzać działania wspomagające ich wysiłek w przezwyciężaniu narzuconych przez los ograniczeń.

Szczególne trudności dotyczą ludzi borykających się z chorobami psychicznymi. Wiemy o ich kłopotach niewiele albo wręcz nic; aby je poznać, w ramach projektu SUVOT przeprowadzono badanie ankietowe. Zebrano 101 ankiet, poniżej przedstawiamy analizę udzielonych odpowiedzi.

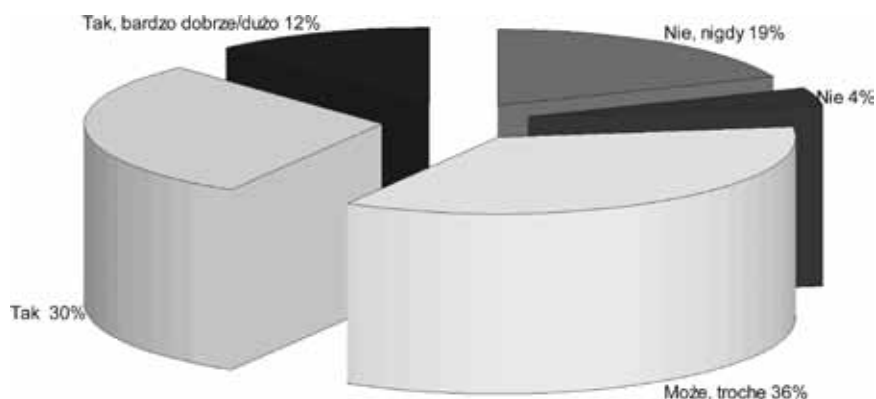
1

Pytanie pierwsze badało to w jakim stopniu wykonywanie pracy wraz z innymi ludźmi jest problemem. Stwierdzenie **Praca z innymi ludźmi nie stanowi dla mnie problemu** można interpretować jako wskaźnik dwóch połączonych czynników. Pierwszym byłaby sama praca, drugim grupowy, społeczny kontekst jej wykonywania. Dla ponad połowy badanych (54%) praca z innymi ludźmi nie stanowi problemu. Około 25% badanych wskazuje, że opisana sytuacja stanowi istotną trudność.

2

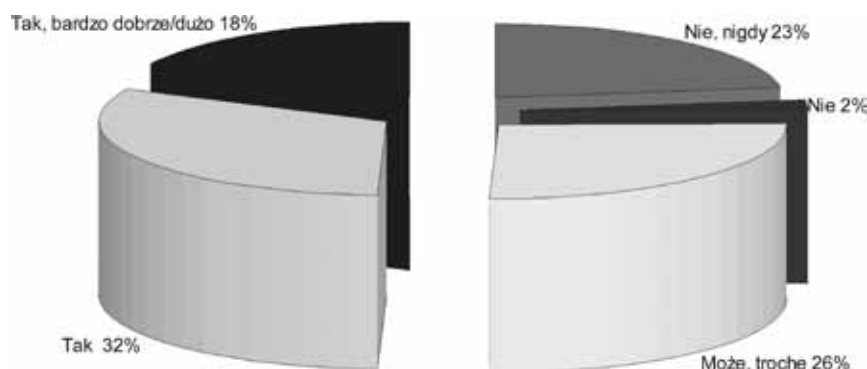
Pytanie drugie: **Lubię mówić o sobie i rzeczach, które robię dobrze** badało otwartość i stopień ekstrawersji a także tendencje do prezentowania swoich osiągnięć i umiejętności. Relacja odpowiedzi przeczących (23%) do twierdzących (42%) pokazuje, że osób bardzo chętnie lub chętnie mówiących o sobie i swoich dobrych stronach, szczególnie umiejętnościach, jest prawie dwukrotnie więcej od tych, które tego nie robią. Niepokojący jest wskaźnik charakteryzujący osoby niemówiące wynoszący łącznie 23%.

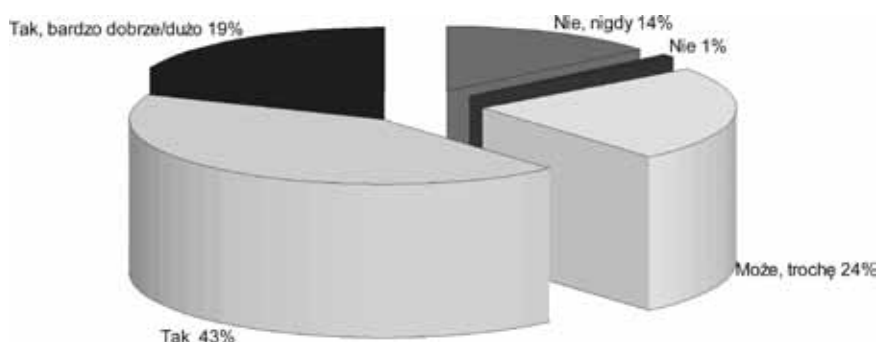
3

Pytanie trzecie: *Czuję się zdolny do właściwego wykonywania pracy* ujawniło przede wszystkim przekonanie o zdolności do dobrej pracy, a także wiarę we własne siły. Prawie połowa badanych (49%) postrzega siebie jako potencjalnie dobrych pracowników, przecząco odpowiedziała czwarta część ankietowanych. Grupa rozpada się na dwie prawie równe części, z której jedna jest przekonana o własnej zdolności do sprostanienia wymogom pracy, natomiast druga nie.

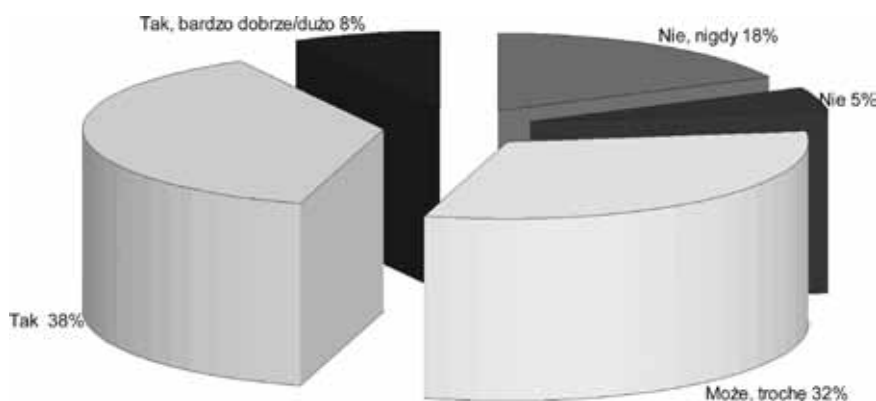
4

Struktura odpowiedzi na pytanie czwarte: *Staram się robić, co mogę w osiągnięciu tego, czego chcę* pokazuje poziom konsekwencji działania i aktywność. Odpowiedzi twierdzących udzielono 61% – tyle osób podejmuje trud realizacji swoich zamierzeń. Natomiast 15% ankietowanych tego nie czyni. Aż 24% osób wybrało odpowiedź *Może, trochę*, co sugeruje brak zdecydowania. Grupa osób niepodejmujących trudu realizacji swoich zamierzeń, a więc i siebie to aż 39%.

5

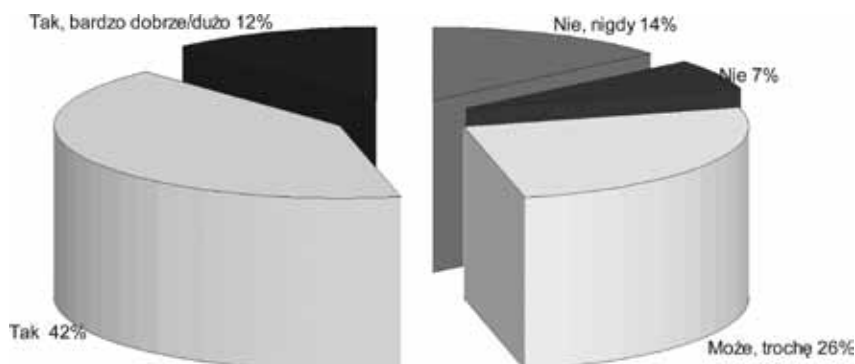
Pytanie piąte: *Robię to, o co inni ludzie mnie proszą nawet, jeśli się nie zgadzam* badało poziom autonomii własnego działania. 45% ankietowanych podejmuje działania, mimo że są one niezgodne z ich przekonaniami. Niemal połowa badanych osób nie potrafi się więc przeciwstawić działaniom, które uważa za błędne, niesłuszne czy bezzasadne.

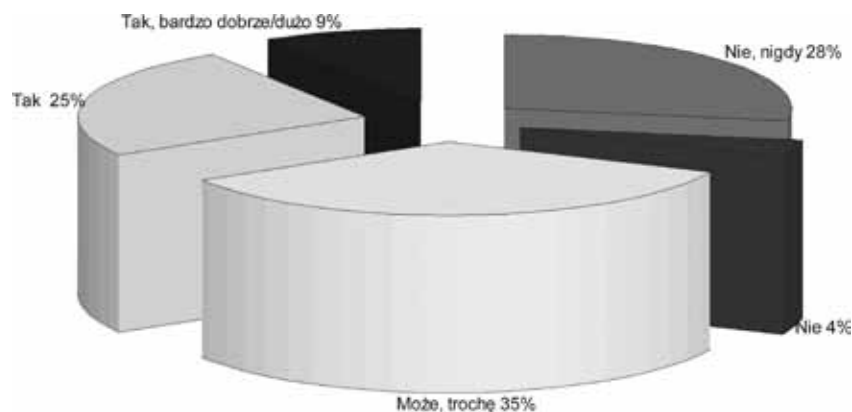
6

Pytanie szóste: *Kiedy jestem na oficjalnym spotkaniu staram się mówić, co myślę* odsłoniło stopień otwartości i szczerości kontaktów. Ponad połowa pozytywnych odpowiedzi wskazuje na to, że większość badanych stać na bezpośredniość w kontaktach i wyrażanie swojego zdanie. Z drugiej strony piąta część badanej grupy tego nie robi, pozostaje bierna.

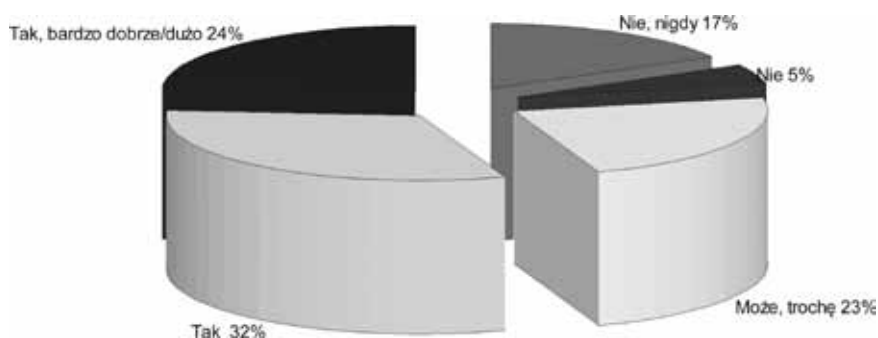
7

Pytanie siódme: *Z trudem umiem powstrzymać negatywne emocje (smutek, strach, gniew, itd.)* bada zrównoważenie emocjonalne i zdolność do panowania nad sobą. Suma odpowiedzi przeczących wynosi 32%, twierdzących 34%. Ponad 30% badanych ma duże problemy z radzeniem sobie z emocjami.

8

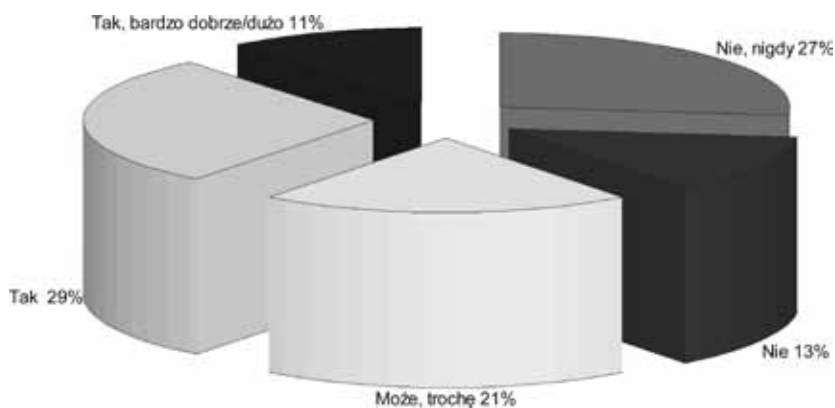
Pytanie ósme: *Moja choroba nie pozwala mi mieć dobrej pracy* badało jak często choroba jest postrzegana, jako jedyna przeszkoda w uzyskaniu satysfakcjonującej pracy. Najczęściej wybieraną odpowiedzią w tym pytaniu była odpowiedź Tak (31%). Suma odpowiedzi przeczących wynosi 22%, natomiast twierdzących 55%. Po dołączeniu do tej wartości liczby wskazującej osoby niezdecydowane otrzymujemy liczbę 78% – taka część grupy wiąże swoje trudności ze znalezieniem pracy z chorobą. To bardzo wysoki wskaźnik.

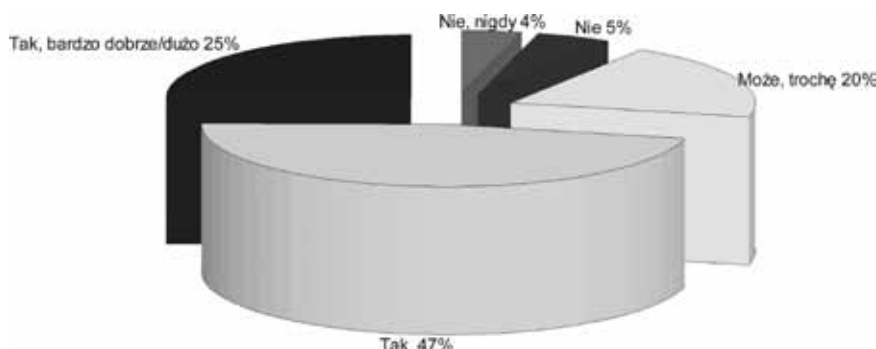
9

Pytanie dziewiąte: *Cieężko mi wykonywać jedną czynność przez długi czas* dotyczyło niezbędnej w pracy stałości i umiejętności długotrwałego działania. Osób mających kłopot z dłuższą aktywnością i skupieniem na jednym celu jest 39%. Brak tej umiejętności jest jednym z głównych czynników utrudniających efektywne działanie.

10

Pytanie dziesiąte: *Znam i przestrzegam zasad bhp* badało w istocie zdolność do bezpiecznego wykonywania pracy. Odpowiedzi przeczących udzieliło 9%, twierdzących 71%.

WNIOSKI

Duża część osób wymaga wsparcia i pomocy w sprawnym kontaktowaniu się z towarzyszami pracy. Można podejrzewać, że podstawową przyczyną tych trudności jest ograniczenie sprawności społecznych i trudności w kontaktowaniu się z innymi w ogóle, nie tylko w środowisku pracy. Jednym z elementów niezbędnych w umiejętności nawiązywania kontaktów jest otwartość i zdolność do mówienia o sobie, własnych sprawach i dokonaniach. Osoby, których aktywność językowa jest bardzo mała (tzw. milczki), mają zwykle problemy w tym obszarze. Potrzebę działań polegających na zwiększeniu aktywności werbalnej pokazują wyniki odpowiedzi na pytanie drugie. Liczbowo podobna jest grupa osób borykających się z mówieniem o sobie i mających trudności w językowej ekspresji własnych osiągnięć.

Wiara w siebie i poczucie własnej wartości są podstawą podejmowania wyzwań, nowych obszarów aktywności czy rozwiązywania problemów. Warto zauważyć, że wykonywanie działań, z którymi się nie zgadzamy jest niezwykle niebezpieczne. Remedium na takie zachowanie jest rozwój krytycyzmu i przekonania o wartości własnych sądów i zdania. Te cechy osobowości należy także wzmocnić, bowiem co czwarty reprezentant badanej grupy ma z tym problem.

Kolejnym elementem niezbędnym w życiu jest konsekwencja w działaniu i zdolność do wykonywania czynności przez dłuższy czas. Jednak to chęć osiągnięcia własnych celów i realizacji tego, co uważamy za cenne i potrzebne wprowadza nas na drogę działania. Ważne jest obudzenie woli samorealizacji, osiągnięcia własnych celów, marzeń. Brak tej woli wiąże się z poczuciem małej wartości siebie, wartości swoich myśli i wewnętrznego świata. Tu także konieczne są zmiany.

Niezbędne jest nauczenie ludzi sposobów radzenia sobie z emocjami, czy raczej umiejętności dystansowania się od nich. Rzecz w tym, by nie panowały one nad ludźmi. Ten obszar działań polegających na psychologicznym wzmacnianiu sfery intelektualno-wolitywnej jest nieodzowny.

Postrzeżenie choroby jako jedyne źródła problemów z pracą jest niebezpieczne. Prowadzić może do postawy: *nie udaje mi się życie, bo jestem chory*. Jeżeli schorzenie nie ustąpi (a w przypadku chorób psychicznych zwykle tak jest, ludzie borykają się z nimi przez całe życie) następuje wycofanie się z aktywności. Zatem także tutaj potrzebny jest rozwój krytycyzmu wsparty jednak otwarciem perspektyw na odniesienie sukcesu.

Edukacja włączająca

www.abcd.edu.pl

Jeżeli szukasz informacji na temat sposobów wspierania niepełnosprawnych studentów lub uczniów, skorzystaj z portalu www.abcd.edu.pl, który zajmuje się edukacją włączającą.

Termin ten został przejęty

z angielskiego inclusive education i opisuje model integracyjny, w którym dzieci i dorośli z niepełnosprawnością korzystają z powszechnego szkolnictwa, dostosowanego do ich potrzeb. Portal jest częścią projektu *Edukacja, niepełnosprawność, informacja, technologia – likwidowanie barier w dostępie osób niepełnosprawnych do edukacji* prowadzonego przez Biuro ds. Osób Niepełnosprawnych Uniwersytetu Warszawskiego w ramach dofinansowania POKL.

Trzeba zaznaczyć, że Biuro ds. Osób Niepełnosprawnych Uniwersytetu Warszawskiego prowadziło już wcześniej portal związany z edukacją włączającą i wiele artykułów znalazło się na nowym portalu.

Co znajdziemy na www.abcd.edu.pl? Polecam ciekawy artykuł **Anny Szymańskiej** pt *Model wspierania studentów z zaburzeniami i chorobami psychicznymi na Uniwersytecie Warszawskim*. Autorka opisuje tu liczne udogodnienia dla niepełnosprawnych studentów, które mogłyby zostać wprowadzone przez inne uczelnie i placówki edukacyjne. Modelowe rozwiązania to np. zmiana harmonogramu i formy zaliczeń, konsultacje psychologiczne i psychiatryczne. Inne artykuły, po które warto sięgnąć to: *Sytuacja studentów z dysleksją i możliwości jej zmiany* i *Czy warto studiować? – doświadczenia studentów*. Dział Technologie zawiera informacje o wynalazkach ułatwiających naukę takich jak dźwiękowa tablica Mendelejewa dla osób niewidomych lub dotykowe pomoce dydaktyczne dla osób niewidomych. Na portalu można również zapoznać się z dwoma cennymi podręcznikami: *Zasady adaptacji materiałów dydaktycznych do potrzeb osób słabowidzących* oraz *Uczeń z dysfunkcją wzroku na lekcji angielskiego*.

Brawo dla Biura ds. Osób Niepełnosprawnych Uniwersytetu Warszawskiego!

Widzialni niewidzialni

www.niewidzialni.eu

Czy szukasz portalu, gdzie można znaleźć informacje na temat niepełnosprawności obejmujące różne obszary życia? Zajrzyj na www.niewidzialni.eu.

To portal nie tylko dla osób z niepełno-

sprawnością, ale wszystkich, którzy chcą się poszerzyć swoją wiedzę i horyzonty. Powstał w 2009 roku w ramach projektu *Media Disability* i systematycznie się rozrasta. Znajdziemy tu mnóstwo ciekawych działów, np.: *Uczelnie bez barier*, *Urzędy bez barier*, *Firmy bez barier*, *Wakacje bez barier*, *Sztuka bez barier*, *Transport bez barier*. Prezentowane instytucje są przyjazne dla osób niepełnosprawnych i szukają rozwiązań ułatwiających życie. Portal jest przeogromny i przebogaty – są tu ważne i ciekawe informacje na temat ogólnopolskich i światowych kampanii na rzecz osób niepełnosprawnych, książek, filmów, sportu osób niepełnosprawnych, a także wynalazków i nowych technologii.

Redaktorem naczelnym jest **Bartosz Szpurek**, a adres kontaktowy portalu to: redakcja@niewidzialni.eu

Infolinie dla osób niepełnosprawnych

Centrum Integracja – tel. 0801 801 015 (całkowity koszt połączenia 40 gr. brutto)

Centrum Usług Doradczych dla Osób Niepełnosprawnych – tel. 0801 177 171

Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych – tel. 0800 533 335 (bezpłatny)

Zebrała: Agnieszka Ginko-Humphries

Autor fotografii: Krzysztof Tusiewicz

3 czerwca 2011 r. Bielskie Stowarzyszenie Artystyczne Teatr Grodzki obchodziło IX **Beskidzkie Święto Małych i Dużych**. Podczas imprezy zaprezentowało się 5 grup teatralnych osób niepełnosprawnych prowadzonych przez Stowarzyszenie oraz zaproszeni goście.

Beskidzkie Święto Małych i Dużych odbyło się dzięki dofinansowaniu Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Miasta Bielsko-Biała oraz firmy Bielmar.

AKTUALNOŚCI - WYDARZENIA - ARTYKUŁY

Chcesz być na bieżąco?

Zajrzyj na www.naukabezbarier.pl

Strona poświęcona Kształceniu Osób Niepełnosprawnych na Śląsku

Mam na imię Sylwia. Mam 42 lata.
Uczę się i pracuję.
Realizuję swoje marzenia.

edukator
nauka bez barier

Sylwia Marek
Ambasadorka Programu EDUKATOR
Jest osobą niepełnosprawną

edukator | piosenki | dla pracy | o nas | kontakt

TEMAT TYGODNIA
Proste słowo: EDUKACJA

Dla większości z nas jest to etap w życiu. Bardzo ważny, mniej ważny. Środki do realizacji celów i planów życiowych. Dostępny na wygnięcie ręki w bezliku ogłoszeń, kursach. Świat otwarty dla każdego. Czy jednak nie pewnie? Aż rozpoczyna właśnie kolejny kurs językowy, nie mając pewności, czy z powodu długotrwałej choroby psychicznej uda jej się go podołać. Domyślnie rezygnuje z poszukiwań odpowiedzi [...]

[Czytaj więcej](#)

Wzrost

Czy Twoim zdaniem w województwie śląskim osoby niepełnosprawne mają łatwy dostęp do kształcenia ustawicznego?

nie (100% 13 Głosów)

tak (0% 0 Głosów)

nie mam zdania (0% 0 Głosów)

Odcena głosów: 13

ostatnio dodane

dla prasy
aktualności
aktualności
wywiad
o nas
kontakt
baza danych
o nas
o projekcie

Dla prasy
Konferencja prasowa
Zapraszamy na konferencję „Niepełnosprawni w telewizji cyfrowej”
Aktywna kobieta niepełnosprawna
Ambasadorka Programu Edukator Sylwia Marek
Zespół EDUKATORA
kontakt
baza danych
O Białym Stowarzyszeniu Artystycznym „Teatr Grodzki”
O projekcie

Aktualności

WEŹ UDZIAŁ W BADANIU
dla nauczycieli

WEŹ UDZIAŁ W BADANIU
dla osób niepełnosprawnych

Nowy wpis

Dla prasy
Konferencja prasowa
Zapraszamy na konferencję „Niepełnosprawni w telewizji cyfrowej”
Aktywna kobieta niepełnosprawna
Ambasadorka Programu Edukator Sylwia Marek

1 str.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA INNOWACJI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ SPOŁECZNY

edukator © copyright 2011